

Elinkeinopalveluiden toimintakertomus 2021

Elinkeinopalveluiden toiminnan kuvaus

Elinkeinopalveluiden tehtävänä on perusedellytysten luominen erilaisille elinkeinoille, yritysneuvonta ja aktiivinen elinkeinojen kehittämistyö. Tavoitteena on nykyisten yritysten ja työpaikkojen säilyminen, yritysten omistajavaihdosten tukeminen, laajentumishaluisten yritysten auttaminen sekä uusien yritysten saaminen kuntaan. Toimintaan liittyvät oleellisesti myös kunnan markkinointi uusille asukkaille ja yrittäjille sekä erilaisten tapahtumien järjestämisen mahdollistaminen ja tukeminen sekä kunnan eleinen edunvalvonta.

Kehittyvä talouselämä luo voimavaroja myös kunnan tuottamien palvelujen kehittämiseen. Elinkeinojen kehittämisen tavoitteena on saada lisättyä tulomuuttoa ja kunnan elinvoima kasvamaan auttamalla nykyisiä yrityksiä ja maatiloja parantamaan tuottavuuttaan sekä edistämällä uusien yritysten ja työpaikkojen syntymistä.

Elinkeinopalvelujen tehtävänä on auttaa yrittäjiksi aikovia perustamaan yrityksiä sekä nykyisiä yrityksiä kehittämään ja laajentamaan toimintaansa. Yrittäjiä opastetaan omistaja- ja sukupolvenvaihdoksien toteuttamisessa. Tulevaisuuden kannalta on erittäin tärkeää saada nykyisille yrityksille jatkajia.

Elinkeinotoimen tehtäviä ovat:

- Yrittäjien ja oman yritystoiminnan aloittamista suunnittelevien ohjaus neuvonnan piiriin
- Yhteydenpito yrityksiin ja kehittämisorganisaatioihin
- Maankäytön suunnittelu teknisen toimen kanssa
- Elinkeinojen kehittämishankkeiden ja toimenpiteiden suunnittelu, toteutus ja koordinointi
- Kunnan viestintä ja markkinointi
- Kunnan edunvalvonta ja sidosryhmäyhteistyö
- Elinvoimaa lisäävien tapahtumien kehittäminen, järjestäminen ja tukeminen
- Lamminahon talon ja Kassu Halonen taidetalon matkailullisen toiminnan kehittäminen

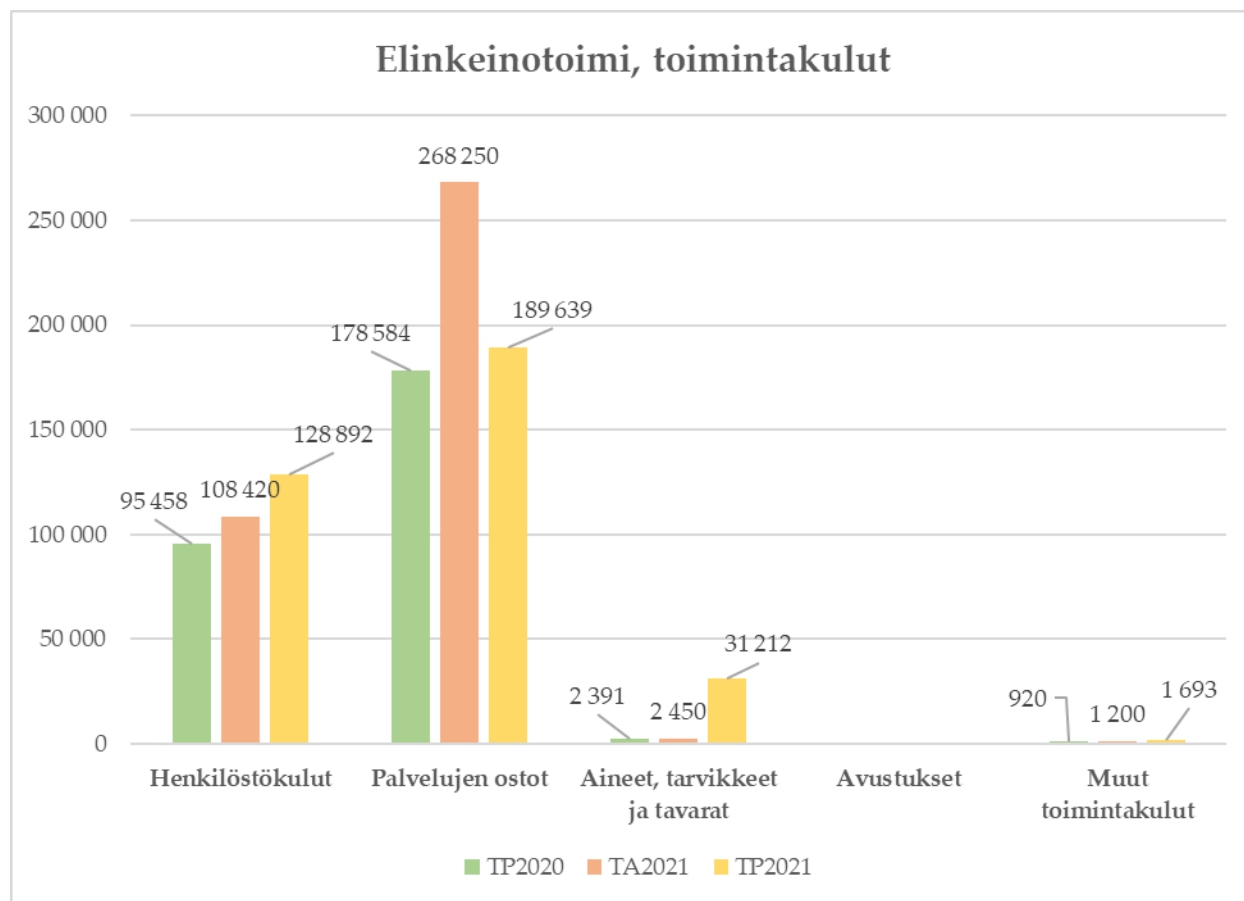
Elinkeinopalveluiden talouden toteuma 2021

Elinkeinopalveluiden tilinpäätös on talouden ja toiminnan osalta pääpiirteissään talousarvion mukainen. Suurin eroavaisuus talousarviossa suunniteltuun nähden on Humanpolis Oy:lle palkatun elinkeinopäällikön rekrytoinnin viivästyminen, mistä johtuen tähän varattua ostopalveluresurssia on osittain jäänyt käyttämättä. Talousarvion toteumaprosentti on kokonaisuudessaan elinkeinopalveluiden vastuualueen osalta 88,3 prosenttia.

Elinkeinojen kehittämisen osalta henkilöstökulujen toteumaprosentti on 118,9,1 (noin 129 000 euroa), palveluiden oston toteumaprosentti 34,9 (noin 41 000 euroa), aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden toteumaprosentti 1274 (noin 31 000 euroa) ja muiden toimintakulujen 153,9 (1700 euroa). Poikkeavia toteumaprosentteja selittävät osaston sisäiset kirjausvirheet, jotka korjataan ennen kunnanhallituksen tilinpäätöskäsittelyä. Henkilöstökuluista siirretään noin 18 000 euron elinkeinopäällikön kustannuksiin liittyvä erä palveluiden ostoon, ja aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden kuluista siirretään noin 30 000 euron valtuustosalin striimauslaitteiden hankinnan kulu hallinto-osaston talous- ja hallintopalveluiden kustannuksiin.

Hankeosuuksista ja sopimus pohjaisista kuluista Humanpoliksen, Oulujärvi Leaderin ja Oulunkaaren yrityshankkeiden kustannukset toteutuivat täysin talousarvion mukaisesti, ja suunnittelemattomien hankkeiden talousarviovarauksesta toteutui 92,4 prosenttia.

	TP2021	TA2021 (muutos +alkuperäinen)	TOT%	Muutos € TA2021vsTP2020	TP2020
TOIMINTATUOTOT	0	0	0,00 %	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0,00 %	0	0
TOIMINTAKULUT	-351 437	-380 320	92,41 %	-102 968	-277 352
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-351 437	-380 320	92,41 %	-102 968	-277 352
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0,00 %	0	0

Elinkeinopalveluiden rakenne ja keskeinen toiminta vuonna 2021

Kesään 2021 saakka elinkeinopalveluissa työskenteli Humanpolis Oy:n hallinnoimassa Koronakriisiin vastaaminen Oulujokilaaksossa –hankkeessa elinvoimakoordinaattori, jonka työtehtäviin kuuluivat vaalalaisten yritysten kehittäminen, auttaminen ja neuvonta. Hankkeen aikana muodostetun alueellisen elinkeinopalveluiden yhteistyömallin seurauksena Humanpolis Oy:n hallitus teki Vaalan, Utajärven ja Muhoksen kunnille ehdotuksen elinkeinojen kehittäjien (2) palkkaamisesta Humanpolikseen. Vaalan ja Muhoksen kunnat hyväksyivät Humanpoliksen ehdotuksen, ja elinkeinopäälliköt rekrytoitiin vuoden lopulla työskentelemään näiden kuntien alueella. Utajärven kunta on mukana yhteistyössä Utajärven Yrityspuisto Oy:n kautta. Muutoin elinkeinopalveluiden vastuualueelle on ositettu osa kunnanjohtajan työajasta. Kunnan poikkihallinnollisen viestinnän asiantuntijan palkkakustannukset ovat elinkeinojen vastuualueella.

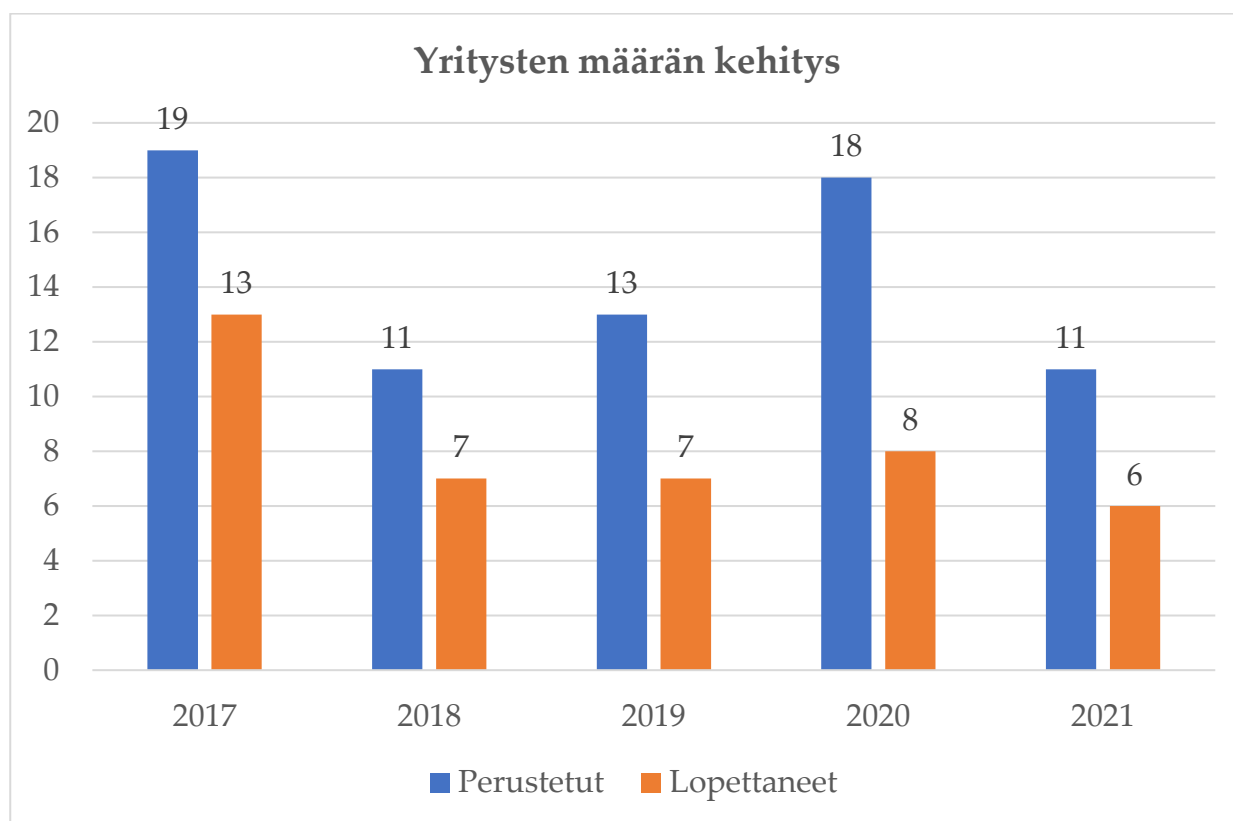
Yrittäjällä tai yrittäjäksi aikovalla on Vaalassa vuonna 2021 ollut käytössä yhteistyötahojen neuvontapalveluja ja rahoitusmahdollisuuksia. Vaalan kunta ostaa maaseututoimen palvelut Siikalatvan kunnalta. Lisäksi kunta on elinkeinojen edistämiseen keskittyvien yhdistysten osalta jäsenenä Oulujärvi Leaderissa, Tervantie ry:ssä, Oulujärven Jättiläisissä ja Oulun Kauppakamarissa.

Uusien yritysten perustamisen järjestäminen ja siihen liittyvä neuvonta on hoidettu vuoden 2020 alusta lähtien Oulun seudun Uusyrityskeskuksen kautta. Palvelu on ollut saatavissa sekä fyysisesti Vaalasta käsin että korona-ajan myötä etäyhteyksien avulla. Uusyrityskeskus on auttanut vuoden aikana vaalalaisia yrityksiä perustamisen lisäksi sukupolvenvaihdoksissa ja yrityskaupoissa. Vaala on ollut mukana myös Pohjois-Pohjanmaan yrittäjien omistajanvaihdospalvelusopimuksessa, jonka kautta yritykset ovat saaneet apua ja neuvontaa yrityksen omistajanvaihdostilanteissa. Omistajanvaihdospalvelun kustannukset ovat vuosittain Vaalalle 537 euroa. Oulun seudun Uusyrityskeskuksen kustannukset ovat 1,15 euroa / asukas. Yrityksiä on autettu esimerkiksi markkinoiden kartoituksessa, liikeidean kehittämisessä, kannattavuuden laskennassa, yrityksen perustamisessa, rahoituksen hakemisessa ja sopivien toimitilojen löytämisessä.

Yritysten määrän kehitys

Jo neljänä aiempaan vuoteen toteutunut yritysten määrän nettolisäys on jatkunut vuonna 2021 pitkittyneestä koronakriisistä huolimatta. Vaalaan on perustettu vuonna 2020 yhteensä 11 yritystä ja lopetettu kuusi yritystä. Uudet yritykset sijoittuvat esimerkiksi majoituksen, ravintolan, kauneushoidon, autotarvikemyynnin, elektroniikan myynnin, maanrakennuksen, matkailu- ja kahvilatoiminnan, talonrakennuksen sekä kasvinviljelyn ja nautakarjan toimialoille.

Yritysten investointihalukkuuden elpyminen ja investointisuunnitelmien käynnistäminen näkyivät erityisesti Vaalaan kohdistuvien isojen investointien julkistamisen ja kaavailun myötä: useat suunnitteilla olevat tuulivoimapuistot, Vaalan uusi vankila ja kunnan omat rakentamisinvestointisuunnitelmat ovat tuoneet lähivuosille positiivisen signaalin kunnan elinvoimasta. Edellisen vuoden tapaan jatkunut haettujen ja myönnettyjen rakennuslupien ennätysmäärä kertoo inventointien vilkastumisesta. Metsäamminkankaan tuulivoimapuiston rakennustyöt olivat vuoden lopulla lähes valmiit, Vaalan vankilan maanrakennustyöt saatiin vuoden aikana lähes valmiiksi, Vaalan uusi ABC-liikenneasema ja Vaalan Fysioterapian laajennustyöt valmistuivat.

Kuntamarkkinointi ja viestintä

Vaalan, Utajärven ja Muhoksen kuntien sekä Humanpolis Oy:n yhteistä viestintäsuunnitelmaa on toteutettu kunnan viestinnässä ja markkinoinnissa. Kunnan omaa viestintää ovat vuoden aikana hoitaneet poikkihallinnollinen viestintätiimi sekä viestinnän asiantuntija.

Muun elinkeinotoimen talousarvioon varattuja toimisto- ja asiantuntijapalveluvaroja sekä muiden yhteistoimintaosuuksien varoja on suunnitellusti käytetty kunnan uuden brändin jalkauttamiseen sekä mainos- ja markkinointimateriaalien uusimiseen. Muista yhteistoimintaosuuksista on katettu lisäksi kunnan sponsorointi- ja markkinointiosuusrahoja kolmannen ja yksityisen sektorin järjestämiin kunnan alueella oleviin tapahtumiin. Koronakriisi peruutti kuitenkin yhä edelleen vuonna 2021 suuren osan vuoden tapahtumista. Edellisenä vuonna aloitettua uutta markkinointiyhteistyötä vaalalaistaustaisten Maustetyttöjen kanssa. Valtuuston päätöksen mukaisesti kunta solmi myös markkinointiin liittyvän yhteistyösopimuksen seikkailu-urheilukilpailu Rokua Challengea tuottavan tahon kanssa. Yhteistyösopimuksen puitteissa kunta saa laajaa medianäkyvyyttä ja kilpailun aikana kuvattavaa materiaalia omaan markkinointiinsa. Markkinointivaroista tehtiin kesällä 2021 edellisen vuoden tapaan myös kuntavetoisesti vaalalaisten yritysten yhteismainontaa.

Viestinnässä on panostettu erityisesti koronaviestinnän lisäksi sosiaalisen median viestinnän monipuolistamiseen sekä kunnan internet-sivujen kehittämiseen ja siihen liittyvään sisällöntuotantoon. Viestintää on tehty monikanavaisesti niin kuntalaiskirjeillä, sähköisillä poikkeusolotiedotteilla, lehti-ilmoituksilla kuin videon välityksellä live-lähetyksin. Myös erityisesti yrittäjille suunnattua viestintää on lisätty monikanavaisesti edellä kuvatulla tavalla.